

BÉRCZESI RÓBERT (HIPERKARMA).

HIÁBA MENEKÜLÖK, ÉN SEM ÚSZHATOM MEG A BOLDOGSÁGOT.

A HIPERKARMA RÉGÓTA VÁRT VISSZATÉRŐ ALBUMA, A 2014-ES *Konyharegény* UTÁN IDÉN MÁRCIUSBAN MÁR A KORÁBBRÓL MEGSZOKOTT ÜTEMENBEN ÉRKEZETT A NEGYEDIK, A *Délibáb*. A SZOKÁS SZERINT KIMAGASLÓ DALOKKAL TELI LEMEZRŐL, A KEZDETI IDŐKET IDÉZŐ, ÖNTERÁPIÁNAK IS BEILLŐ LETISZTULTSÁGRÓL, AZ ELMÚLT KÉT ÉVRŐL ÉS AZ ALKOTÁS NEHÉZSÉGEIRŐL BESZÉLGETTÜNK BÉRCZESI RÓBERTTEL.

INTERJÚ CSADA GERGELY. FOTÓ LÉKÓ TAMÁS.

A legutóbbi lemez két és fél évvel ezelőtt jelent meg. Elmondanád, mi mindent csináltál az azóta eltelt időben?

A 2015-ös évet nagyjából regenerálódással töltöttem, emellett persze próbáltunk és a *Konyharegény* lemezt meg is turnéztattuk, de a köztes időkben nem jártam el sehova. Még tartott a gyógyászati kezelés, és igazából akkor zuhant rám a „kinti” világ, miután kijöttem a pszichiátriáról, megjelent a lemez és elmúlt az az euforikus érzés, hogy „hurrá, véget ért a drogozás”. És most? – kérdeztem ekkor magamtól. Hogyan fogok visszailleszkedni a társadalomba? A 2015-ös évemet úgy tudnám jellemezni, hogy a társasági életem leginkább a próbákra és a koncertekre korlátozódott.

Ennek ellenére mégis viszonylag hamar megjelent az új lemez, ami sokaknak lehet örömteli meglepetés, hiszen korábban azt nyilatkoztad, hogy nehezen jönnek a dalok. 1994-ben állítottam össze az első nagylemeznyi anyagot még a BlaBla zenekarnak, és

ahogy később utánaszámoltam, két évente mindig összegyűlt bennem egy albumnyi dal, ezek pedig nagyrészt rögzítésre is kerültek. Volt, amelyik nagylemez fiókban maradt, vagyis nem jelentettük meg, de a rendszer mindenképpen ez volt. 1994, 1996, 1998, 2000 és 2003. Két évente mindig összeállt egy-egy új anyag. Aztán 2005-re kész lett a hiperkarma harmadik lemezének, a *Konyharegénynek* az alapja is, de mégsem jelent meg, ennek az oka pedig az volt, hogy képtelen voltam eldönteni, hogy melyik verziókat válasszam a dalok tengerjén sok demója közül. Ezzel az egy helyben topogással gyakorlatilag elvesztem nyolc- kilenc évet. Mondanom sem kell, hogy ez volt az az időszak, amikor a leginkább rajta voltam a kábítószereken. Kemény drogokat szedtem éjjel-nappal, és a nagy bummm az volt, amikor a dizájn drogok megjelentek az életben 2012 tájékán. Az volt az a drog, amelyik gyakorlatilag élehetlenné tette számomra az életet, minden korábbi kábítószernél erősebb volt és attól már tényleg nem csináltam egyáltalán semmit. Miután 2013. december 29-én

bekerültem a pszichiátriára és néhány hónap alatt kitisztultam, majd visszatértem az életbe, a dalírás egyáltalán nem ment. 2014 nyarán összeszedtem azokat a kis foszlányokat, amiket a kihagyott, elveszett tizenegy évem alatt írogattam. Ebből állt össze a *Konyharegény*, ami szerintem a hiperkarma albumai közül a legkevésbé jól sikerült lemez, de nagyon örültünk már annak is, hogy egyáltalán meg tudtuk jelentetni. Utána ugye jöttek a próbák, a turné, illetve a totális lelki üresség és állandó egyedüllét. 2016 márciusában kezdtem újra a dalírási folyamatot és viszonylag rövid idő alatt összehoztam öt-hat dalt. Ahogyan minden hiperkarma-lemezre átmentettem régi, ki nem adott, meg nem jelentett dalokból dallamokat, szövegeket vagy akár kész dalokat is, úgy ez alkalommal is a fiókhoz fordultam segítségért. Elővettem három meg nem jelentett régi szerzeményt, kicsit felturbóztam őket hangszerelésben, egy-két sort megváltoztattam, de alapvetően azokat a számokat úgy, azzal a dalszerkezettel jelentettük meg, ahogy annak idején 1998-ban megírtuk és felde-

AZ EGYETLEN MAGYAR NYELVŰ

móztuk a BlaBlával. Így állt össze ez a tíz dal, egy harmincöt perces lemezanyag, amit tavaly nyáron és év végén rögzítettünk. Visszatértünk a régi módszerhez: a dobokat, ahogy a hiperkarma első lemezén is, nem élő dobokkal, hanem programozott, gépi alapokkal, grúvokkal vettük fel, kivéve a *Délibáb* és a *Szóbaszó* című számokat. Valószínűsítem, hogy számomra újra ez a jövő. A programozott alapokban rengeteg lehetőség rejlik, míg egy hagyományos rockzenekari dobszerkóval mindössze egy hangzást tud egy dobos produkálni, igaz, az utánozhatatlan.

Attól, hogy az elszédett dallamokkal és a programozott dobokkal visszanyúttál a régebbi időkhöz, kevésbé sűrű, direkter lett az új lemez, szemben az elmúlt két albummal. Ez azért is érdekes, mert tavaly még azt nyilatkoztad egy interjúban, hogy ezen is csak ugyanolyan bonyolult, szomorú ötperces dalok lesznek.

Megváltoztak az agyamban a kémiai folyamatok, már nem követeli az elmém, hogy olyan hadarós, pörgős, kiszámíthatatlan szerkezetű, forradalmi dalokat írjak, és én is sokkal jobban örülök annak, hogy olyan számokat játszhatok el a koncerteken, amikben sokat szerepel például a boldogság szó. Úgy érzem, hogy ez jó terápia nekem, jó érzés egyszerűbb dalszerkezetű, közérthetőbb dalokat írni. Ez szándék is volt, és mint ahogy mondtam, megváltozott az agyamnak a kémiai háztartása, ezért pszichológiailag is úgy alakult, hogy nincs igényem a hadarásra.

Ezen túl is fontos számokra a közérthetőség? Azt is mondtad, hogy szeretnél olyan számokat írni, amit a rádiók is játszanak.

Igen, olyanokat, amit szeretnek az emberek. Amire Anyukám is azt mondja, hogy na látod, kisfiám, ilyen dalokat kell írni, nem kell bonyolítani, mert az emberek azért szeretnek elmenni egy koncertre, hogy szórakozzanak, jól érezzék magukat és el tudják énekelni a szövegeket, ha éppen ahhoz van kedvük. Nekem is jót tesz, hogy velem énekelhetek, mert tíz éven keresztül gyakorlatilag csak repeltem meg hadartam.

Honnan jött az inspiráció arra, hogy újból inkább énekelj? Az Én meg az Ének szólóprojektedben sokszor előkerülnek a népdalok, a BioRoBoT nevű duóban pedig erős Beatles-hatás érhető tetten. Közé van ezeknek a letisztultabb dalokhoz?

Szeretem az egyszerű dalszerkezeteket, a kedvenc zenekarom nekem tizennégy éves korom óta a mai napig a Beatles, ez a zenekar indított el a zenei pályán. Nagyon boldog

vagyok, hogy nincs már meg bennem az a megfelelési kényszer, hogy megmutassam, hogy én aztán mennyire ki tudom tágítani a dalforma határait, és egyre kevésbé szeretnék a zenészszakmának játszani, egyre inkább azt szeretném, hogy a közönség számára befogadható számokat írjak. És tényleg sokkal jobb úgy hazamenni egy koncert után, hogy nem az van a fejemben, hogy „szépen lassan mindenünk leépműl”, hanem az, hogy boldogság van és még én, aki ennyire menekülő előle, még én sem úszhatom meg ezt a boldogságot.

És hogy tetszett anyukádnak a *Boldog még* című dal? A lemezpremierhez fűzött kommentárban azt mondtad a Recordernek, hogy azt a számot kifejezetten neki írtad, miután megkért rá, hogy írj már valami jó kis dúdolható, fülbemászó dallamot.

Igen, így történt. Azt kérte, hogy írjak egy olyan dalt, amiben egyszerű akkordok vannak és énekelhető a refrénje. A dallamot ott helyben megírtam és elénekeltem neki, ő azt mondta rá, hogy jó, bár szerinte valamire hasonlít, de ezen kívül nincs vele különösebb gondolja, sőt, lehetne még egyszerűbb. Erre a dalra mondhatnám azt, hogy tényleg a szívemből szól.

Ugyanott azt is mondtad, hogy ne keressünk üzenetet a szövegekben, de kettőnél kiemelted, hogy itt azért tudatosság van. Az egyik az említett *Boldog még*, a másik pedig a *Jó végre*, aminek a harmadik verzéjében ott van az üzenet, mégpedig egy elég erősen közéleti, már-már politikai üzenet. Ez tudatos volt? Egyáltalán nem volt tudatos, de van benne egy olyan rész, ami ilyen „felemelt mutatoujjas prófécia”-ként hathat. Ezt a próféta-énemet amúgy a kijózanodásomkor kicsit leültettem, hogy nyugodjon meg, pihenjen egyet, de ez a versszak tényleg hordoz valamilyen üzenetet, viszont abszolút nem direkt módon, vagyis az írása közben nem volt meg bennem, hogy hú, most aztán nagyon el akarok mondani valamit. Egyedül a *Boldog még* az, aminél ez volt a cél. (*mosolyog*)

Ez azt jelenti, hogy távol tartod magad a közéleti vonatkozásoktól? Nem akard a dalaidban ezt megjelentetni?

Egyáltalán nem. Annak a híve vagyok, hogy ne üsse bele az orromat olyan dolgokba, amikhez egyáltalán nem értek és nem is érdekelnek. Lehet, hogy ez botránnyos hangzik, de én életemben nem voltam még szavazni és nem is tervezem, hogy valaha elmegyek. Ezt inkább rábírom azokra, akik figyelemmel követik a közéleti eseményeket.

Visszatérve a *Jó végre* című dalra, annak ellenére, hogy komorabb a szövege, a countrys, hegedűvel tarkított hangszerelés ellensúlyozza azt. A hegedű pedig nagyon erősen jelen van az egész lemezen. Miért?

Ez onnan jött, hogy az Én meg az Ének projektnek volt egy műpás fellépése, amihez szükségünk volt egy hegedűsre, aki majd a népdalos blokkban húzza velünk a muzsikát. A projektben vendégként, zongorán közreműködő Koltay Kurszán segítségével olyan kiváló hegedűst sikerült találnunk Vucurevic Elvira személyében, hogy a koncert után rögtön szóltam neki, hogy mindenképpen szeretném, ha a hiperkarmában is szerepelne, koncerteken és lemezen is egyaránt, mert csodálatosan szépen játszik, mindenféle sallang nélkül, pontosan úgy, ahogyan én is eldúdolnám az adott hegedűdallamot. Ezért hívtuk meg Elvirát a zenekarba, aki elfogadta a felkérést, ami nagyon nagy öröm számomra, mert koncerteken is jól működik a dolog és nagyon sok dalt feldobott, például az említett *Jó végrét* is. Azt hozzátenném, hogy már az első lemez idején is mondta nekem valaki, már nem emlékszem a nevére sajnos, de igaza volt, hogy a dalokban, amiket írok, az az érdekes és furcsa, hogy míg a zenék vidám hangulatúak, addig a szövegek meglehetősen súlyosak. Valóban van bennem egy ilyen kettősség, az egyik ellensúlyozza a másikat.

Amióta volt a visszatérő koncert 2014 végén, elég sok mindent csináltál. Hiperkarma-turné és -koncertek, megjelenést most a negyedik lemez, csinárod a BioRoBoTot, volt az RTL klubon a *Szelfi* című műsor, amiben részt vettél, meg ott van az Én meg az Ének is. Van egyfajta belső igényed arra, hogy valami kreatív folyamatban mindig benne legyél?

Én ezt teljesen máshogy látom a saját szemszögemből. Én úgy érzem, hogy nagyon lusta vagyok. Nagyon keveset dolgozom. Igaz, hogy vannak próbák, koncertek, meg a BioRoBoTtal is jelentettünk meg dalokat, és itt az új hiperkarma-lemez is, de ezen kívül én semmi mást nem csinállok. Van egy héten egy próba, egy BioRoBoT-ülés, egy hiperkarma-koncert és a hét többi részében gyakorlatilag filmeket nézek és eszem. Az aktív éjszakai élet számomra véget ért, már nem, vagy csak nagyon ritkán járok el italozni, mivel nincs rá igényem és nincs hozzá kedvem se. Ha minden nap csak egy órát gyakorolnék, gitároznék, énekelnék, akármit, akár csak feldolgozásokat, ha éppen nincsen ihletem, már akkor sokkal elégedettebb lennék, és jóval előrébb tartanék, mert ha egy ember, aki dalokat ír, naponta legalább egy órát gitározással tölt, abból előbb-utóbb nyilvánvalóan kisül valami.

